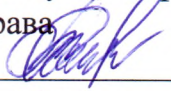

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри підприємництва і
права

 Х. МАХМУДОВ

« 10 » лютого 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична риторика

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021-2022 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Юридична риторика» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Правознавство спеціальності 081 Право.

Мова викладання державна.

Розробник: Осташова В., доцент кафедри підприємництва і права, к.ю.н., доцент

Робоча навчальна програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва і права

Протокол від 01 лютого 2021 року № 15.

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Право»

Протокол від 10 лютого 2021 року №6

Голова (О. КАЛЬЯН)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість годин	120	120
Кількість кредитів	4	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова	вибіркова
Рік навчання (курс)	2	2
Семестр	4	4
Лекції (годин)	16	6
Практичні (годин)	24	4
Самостійна робота (годин)	80	110
в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-	1
Вид підсумкового контролю	залік	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Юридична риторика» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні предметів на першому (бакалаврському) рівні, таких як «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Юридична деонтологія».

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Юридична риторика» – ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами класичної та сучасної юридичної риторики, набуття практичних навичок написання текстів виступів і їх проголошення, удосконалення культури мовлення, організація ефективного спілкування в професійній діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Юридична риторика» є опанування та засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять, інститутів, принципів юридичної риторики; опанування форми ефективної переконуючої комунікації за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування; формування уміння та навички мистецтва професійної риторики юриста, розвиток майстерності створювати і виголошувати публічні промови.

Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

фахові (спеціальні):

ФК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

ФК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

*Програмні результати навчання згідно освітньо-професійної програми
Правознавство:*

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 10. Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно

вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.

Риторика як наука. Основні поняття риторики: логос, етос, пафос, топос. Розділи класичної риторики: інвенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція. Історичні етапи розвитку риторики. Особливості юридичної риторики.

Тема 2. Закони риторики.

Перший закон (концептуальний). Другий закон (закон моделювання аудиторії). Третій закон (стратегічний). Четвертий закон (тактичний). П'ятий закон (мовленнєвий). Шостий закон (закон ефективної комунікації). Сьомий закон (системно-аналітичний).

Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства.

Дихання. Види дихання. Голос. Властивості голосу. Дикція, орфоепія. Причини порушення орфоепічних норм у мовленні. Інтонація як мовне явище, її сутність і значення. Фразовий наголос. Види фразових наголосів. Види красномовства (академічне, соціально-політичне, юридичне, церковне, суспільно-побутове).

Тема 4. Підготовка до публічного виступу.

Види публічних виступів. Типи промов за метою виступу. Типи промов за знаковим оформленням та закріпленням. Методика та етапи підготовки публічного виступу. Докомунікативна фаза. Вибір теми. Визначення основної мети. Моделювання аудиторії. Збір матеріалу. Складання плану. Укладання основи виступу. Тренування. Психологічна підготовка до виступу. Комунікативна фаза. Посткомунікативна фаза.

Тема 5. Мистецтво спору (полеміки).

Загальна характеристика спору. Поняття і структура аргументації. Форми і види аргументації. Критика. Правила і помилки в аргументації та критиці. Тактичні, психологічні та невербальні прийоми маніпулювання в суперечках.

Тема 6. Особливості юридичних промов.

Промова державного обвинувача. Зміст і побудова обвинувальної промови. Вступна частина промови. Виклад фактичних обставин злочину (фабула справи). Аналіз і оцінка зібраних у справі доказів. Обґрунтування кваліфікації кримінального правопорушення. Характеристика особи підсудного. Обґрунтування пропозицій про міру покарання, цивільний позов. Аналіз причин і умов, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення. Заключна частина промови. Репліка прокурора. Промова прокурора при відмові від обвинувачення.

Захисна промова. Зміст захисної промови адвоката. Вступна частина захисної промови. Установлення фактичних обставин справи, аналіз і оцінка доказів. Обґрунтування кваліфікації кримінального правопорушення. Характеристика особи підсудного. Заключна частина захисної промови. Репліка адвоката.

Тема 7. Подолання страху перед аудиторією.

Структура тривоги. Причини страху публічного виступу. Техніки опанування тривогою і страхом. Поради щодо подолання страху публічних виступів.

Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією.

Зовнішній вигляд оратора. Вихід до слухачів. Вимоги до невербальних засобів спілкування оратора. Мова жестів і поз. Мова міміки. Мова простору (інтимна, особиста, соціальна, публічна дистанція).

Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов.

Роль словесної імпровізації у публічних виступах. Імпровізація як спосіб активізації уваги аудиторії. Основні функції словесної імпровізації. Прийоми словесної імпровізації.

Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця.

Основні правила акторської майстерності. Елементи акторської майстерності в системі Станіславського. Сценічна мова.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
л		п	с.р.	л		п	с.р.	
Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 2. Закони риторики	4	-	-	4	4	-	-	4
Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	14	2	4	8	14	-	-	14
Тема 4. Підготовка до публічного виступу	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	16	2	4	10	16	2	-	14
Тема 6. Особливості юридичних промов	18	2	4	12	18	2	-	16
Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	12	-	2	10	12	-	-	12
в т.ч. індивідуальне завдання: контрольна робота					1			1
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	2	-
2	Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	4	-
3	Тема 4. Підготовка до публічного виступу	2	-
4	Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	4	-
5	Тема 6. Особливості юридичних промов	4	-
6	Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	2	2
7	Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	2	-
8	Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	2	2
9	Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	2	-
	Разом	24	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	4	6
2	Тема 2. Закони риторики	4	4
3	Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	8	14
4	Тема 4. Підготовка до публічного виступу	8	12
5	Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	10	14
6	Тема 6. Особливості юридичних промов	12	16
7	Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	8	10
8	Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	8	12
9	Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	8	10
10	Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	10	12
	в т.ч. індивідуальне завдання: контрольна робота		1
	Разом	80	110

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно здобувачем вищої освіти в позааудиторний час – контрольної роботи.

9. Оцінювання результатів навчання

Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 6	<ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); - інтерактивний метод (дискусії, дебати) 	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи
ПРН 10	<ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); 	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи

	- інтерактивний метод (дискусії, дебати)	
ПРН 11	- словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); - інтерактивний метод (дискусії, дебати)	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, участь у дебатах
ПРН 12	- словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); - інтерактивний метод (дискусії, дебати)	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 6	- словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); - інтерактивний метод (дискусії)	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання контрольної роботи
ПРН 10	- словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); - інтерактивний метод (дискусії)	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання контрольної роботи
ПРН 11	- словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); - інтерактивний метод (дискусії)	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання контрольної роботи
ПРН 12	- словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, інтернет-	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань

джерелами); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання); - інтерактивний метод (дискусії)	самостійної роботи, виконання контрольної роботи
--	---

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 6	24	24	14,4
ПРН 10	23	23	13,8
ПРН 11	29	29	17,4
ПРН 12	24	24	14,4
Разом	100	100	60

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 6	24	24	14,4
ПРН 10	26	26	15,6
ПРН 11	24	24	14,4
ПРН 12	26	26	15,6
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання

Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання завдань на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Участь у дебатах	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 6	8,4	14	6	10	-	-
ПРН 10	7,8	13	6	10	-	-
ПРН 11	8,4	14	6	10	3	5
ПРН 12	8,4	14	6	10	-	-

Заочна форма навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					
	Виконання завдань на практичних заняттях		Виконання завдань самостійної роботи		Виконання контрольної роботи	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 6	1,2	2	10,2	17	3	5
ПРН 10	1,8	3	10,8	18	3	5
ПРН 11	1,2	2	10,2	17	3	5
ПРН 12	1,8	3	10,8	18	3	5

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. Виконання завдань на практичних заняттях (0-5 балів)

Шкала та критерії та оцінювання (денна форма)

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання
ПРН 6 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 12	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію. Володіти базовими навичками риторики. Донести до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	на високому рівні	4,5-5
		на середньому рівні	3,7-4,4
		на достатньому рівні	3,0-3,6
		на низькому рівні	0-2,9

2. Виконання завдань самостійної роботи (0-4 бали для денної форми навчання, 0-7 балів для заочної форми навчання).

Шкала та критерії та оцінювання (денна і заочна форми)

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання (0-4 денна ф.н.)	Шкала оцінювання (0-7 заочна ф.н.)
ПРН 6 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 12	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію. Володіти базовими навичками риторики. Донести до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	на високому рівні	3,6-4	6,3-7
		на середньому рівні	3-3,5	5,2-6,2
		на достатньому рівні	2,4-2,9	4,2-5,1
		на низькому рівні	0-2,3	0-4,1

3. Участь у дебатах (0-5 балів).

Шкала та критерії та оцінювання (денна форма)

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання
ПРН 11	Володіти базовими навичками риторики.	на високому рівні	4,5-5
		на середньому рівні	3,7-4,4
		на достатньому рівні	3,0-3,6
		на низькому рівні	0-2,9

4. Виконання контрольної роботи (0-20 балів).

Шкала та критерії та оцінювання (заочна форма)

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання
ПРН 6 ПРН 10 ПРН 11 ПРН 12	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію. Володіти базовими навичками риторики. Донести до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	на високому рівні	18-20
		на середньому рівні	14,8-17,9
		на достатньому рівні	12-14,7
		на низькому рівні	0-11,9

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи			Разом по темі
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи*	участь у дебатах	
Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	5	4		9
Тема 2. Закони риторики	-	4		4
Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	5 5	4		14
Тема 4. Підготовка до публічного виступу	5	4		9
Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	5	4	5	14
Тема 6. Особливості юридичних промов	5 5	4		14
Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	5	4		9

Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	5	4		9
Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	5	4		9
Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	5	4		9
Всього	44	40	5	100
Разом				100

* Перевірка засвоєння теоретичних питань та завдань, що виносилися на самостійну роботу, здійснюється шляхом перевірки виконаних письмово робіт.

Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи			Разом по темі
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи*	виконання контрольної роботи	
Тема 1. Риторика як наука, її зміст, система та значення. Особливості юридичної риторики. Історичні етапи розвитку риторики.	-	7		7
Тема 2. Закони риторики	-	7		7
Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка. Види красномовства	-	7		7
Тема 4. Підготовка до публічного виступу		7		7
Тема 5. Мистецтво спору (полеміки)	-	7		7
Тема 6. Особливості юридичних промов	-	7		7
Тема 7. Подолання страху перед аудиторією	5	7		12
Тема 8. Невербальний вплив на аудиторію. Контакт з аудиторією	-	7		7
Тема 9. Словесна імпровізація, специфіка виголошення різних видів промов	5	7		7
Тема 10. Розвиток акторської майстерності промовця	-	7		7
Виконання контрольної роботи			20	20
Всього	10	70	20	100
Разом				100

* Перевірка засвоєння теоретичних питань та завдань, що виносилися на самостійну роботу, здійснюється шляхом перевірки виконаних письмово робіт.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Кацавець Р. Ораторське мистецтво: підручник. 2-ге вид., доповн. Київ: Алерта, 2018 216 с.

2. Молдован В. В. Судова риторика: теорія і практика: навч. посіб. / стереотип. вид. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 496 с.

3. Молдован В. В., Кацавець Р. С. Юридичний практикум: кримінальний процес, судова риторика. Київ: ЦУЛ, 2008. 158 с.

4 Олійник О. Правова риторика: навч. посіб. Київ: Кондор, 2010. 166 с.

5. Ораторське мистецтво: навч.-метод. посіб. / авт.-уклад.: І. М. Плотницька, О. П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін. ; за ред. І. М. Плотницької, О. П. Левченко. – 2-ге вид., стер. Київ : НАДУ, 2011. 128 с.

6. Сергеич П. Искусство речи на суде. Київ: ЦУЛ, 2020. 416 с.

Допоміжні

1. Богуславська Л. Г. Ораторське мистецтво як складова особистісної успішності. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2014. № 12. С. 44-51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vrabia_2014_12_14

2. Гончарова О. До питання авербальної складової ораторського виступу. *Вісник КНУКіМ. Сер. : Соціальні комунікації*. 2013. Вип. 1. С. 128-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknukim_sk_2013_1_21

3. Кацавець Р. С. Наш час: актуальність ораторського мистецтва у судовому процесі. *Юридична наука*. 2012. № 10. С. 103-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2012_10_9

4. Кацавець Р. С. Ораторське мистецтво як складник професійних якостей юриста. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. Число 1. С. 137-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2009_1_21

5. Куковська В. І. Комунікативна організація захисного виступу в американському суді як особливого типу ораторської промови. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2014. Вип. 44. С. 152-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_44_47

6. Ніколаєнко О. Прагматичні цілі представників ораторського дискурсу республіканського Риму. *Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія : Філологія (мовознавство)*. 2013. Вип. 17. С. 159-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_filol_2013_17_34

7. Нечаєнко Т. В. Зміст і функції ораторського мистецтва в сучасному суспільстві. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2018. Вип. 40. С. 378-385. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apitphk_2018_40_47

8. Пришляк М. Експресивні та стилістичні можливості займенників у текстах ораторського дискурсу Стародавньої Греції. *Південний архів. Філологічні науки*. 2017. Вип. 66. С. 145-148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pafn_2017_66_34

9. Пришляк М. В. Стилiстичні фігури як засоби логічного виділення та впорядкування тексту в ораторському дискурсі Стародавньої Греції. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Перекладознавство та міжкультурна комунікація*. 2018. Вип. 1(2). С. 79-83. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvxdupmk_2018_1\(2\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvxdupmk_2018_1(2)_17)

10. Янкович М. В. Історико-культурні передумови розвитку та формування ораторського дискурсу у Стародавній Греції. *Молодий вчений*. 2015. № 2(5). С. 141-144. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(5\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(5)_37)

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua>

2. Сайт бібліотеки Вернадського (рубрика «Наукова періодика») <http://nbuv.gov.ua/portal>